شهادت در راه الله حاوی لحظاتی‌ست که همواره هر فرد مسلمان آرزوی آن لحظه‌ها را دارد. لحظاتی که صادقین و راستگویان مشتاق آن لحظه‌ها هستند. لحظاتی که بسیاری برای آن‌ها گریه می‌کنند؛ همانا این‌ها لحظات دیدار پروردگار جهانیان هست. ملاقات الله در حالی که از تو راضی‌ست. گذشته از رضایت الله جلّ شأنه اعلام خشنودی می‌کند و به سوی بنده می خندد. همانا این لحظات ملاقاتی هست که در آن زمان در جنت و با حورهای زیبا واقع می‌شود. این لحظات ملاقات نعمت‌های همیشگی جنت هستند که بعد از آن‌ها نه مصیبتی هست و نه ناراحتی.

حال شهید چه کسی است؟ و فضایل شهید چیست؟ شهید کسی هست که در راه الله بخاطر بالا بردن کلمهٔ الله"دین الله متعال" و به هدف تحکیم شریعت الله متعال کشته شود نه آن کسی که بخاطر تعصب جاهلی، قومی، وطنی و یا بخاطر ریاکاری کشته می‌شود. از صحابی کرام ابوموسی اشعری d روایت است که فرمودند: صحرا نشینی به خدمت نبی اکرم S آمدند و گفتند: ای رسول خدا شخصی برای غنیمت می‌جنگد و شخصی برای این که نام او یاد شود می‌جنگد و شخصی به این خاطر می‌جنگد تا جایگاه و قدرتش مورد نظر قرار گیرد و در روایتی دیگر آمده: بخاطر اظهار شجاعتش می‌جنگد و یا بخاطر تعصب می‌جنگد و یا بخاطر خشم می‌جنگد پس جنگ چه کسی در راه الله محسوب می‌شود؟ پس رسول اکرم S فرمودند: کسی بجنگد تا کلمه الهی"دین الله" بالا باشد پس جنگ او در راه الله محسوب می‌شود. (متفق علیه)

امام نووی"رحمه الله" می‌فرماید: شهید کسی هست که غسل داده نمی شود و نماز بر او خوانده نمی‌شود و او "شهید" کسی هست که در جنگ با کفار بمیرد چه او را کافری بکشد و یا مسلمانی او را اشتباها بزند و یا اینکه سلاح خودش به سمت او برگردد و بوسیله اسلحه خودش به قتل برسد و یا از روی سواریش بیفتد و یا او را چهارپا "حیوان سواریش" بزند و بمیرد یا حیوانات مسلمانان او را لگد مال کنند و یا تیری نامعلوم به او برخورد کند یا در میدان جنگ درحالی یافته شود که کشته شده است و سبب مرگش معلوم نباشد و آثار خون بر او باشد یا نباشد برابر است که در همان لحظه بمیرد یا قبل از اتمام جنگ به سبب همان زخم بمیرد و چه خوردنی یا نوشیدنی بخورد و وصیت بکند یا این کار را نکند. در همه این صورت‌ها شخص کشته شده بالاتفاق شهید هست. (شرح المهذّب)

اما درباره فضیلت شهید کلام بسیار طولانی‌ست. الله سبحانه و تعالی می فرماید: و به کسی که در راه الله کشته می‌شود مرده نگویید بلکه آنها زنده هستند لیکن شما احساس نمی‌کنید. (البقره ١٥٤) و در جای دیگر الله متعال می‌فرماید: و گمان نکنید آن کسانی را که در راه الله کشتـــه

می‌شوند مرده‌اند بلکه زنده هستند و نزد پروردگارشان روزی می‌خورند ، خوشحالند به آنچه که الله متعال به آنها از فضل عنایت کرده و بشارت می‌دهند کسانی را که به آنها نپیوسته‌اند به این که هیچ ترسی بر آنها نیست و غمگین نباشند ، و بشارت می‌دهند به نعمت‌ها و فضل‌های الهی و بشارت می‌دهند به اینکه الله متعال مزد مؤمنان را ضایع نخواهد کرد. و در جایی دیگر الله متعال می‌فرماید: همانا الله متعال از مؤمنان جان‌ها و مال‌هایشان را می‌خرد در مقابل اینکه برای آنها بهشت باشد و آنها در راه الله بجنگند تا بکشند و کشته شوند. وعده برحق الله متعال در تورات، انجیل و قرآن هست و کسی که به عهدش با الله متعال وفاء کند پس بشارت بدهید آنها را به معامله‌ای که با آن معامله کرده‌اید و این رستگاری بزرگی هست و رسول اکرم S می‌فرمایند: زمانی که برادرانتان در احد به شهادت رسیدند الله تعالی روح‌هایشان را در کالبد پرندگان سبز رنگی قرار داد که بر چشمه‌های بهشت می‌گذرند و از میوه‌های بهشت می‌خورند و در لانه‌هایی که در زیر عرش قرار دارند جای می‌گیرند.

لذا زمانی که خوراك و نوشیدنی خوب و خوشی را دیدند گفتند: ای کاش برادران ما می‌دانستند که الله متعال چه رفتاری با ما کرد تا از جهاد گوشه گیری نکنند و از جنگ فرار نکنند؛ در این زمان الله متعال فرمودند: من این امر را به آنها می‌رسانم: پس الله متعال این آیه‌ها را نازل کرد: ﴿وَلَا تَحۡسَبَنَّ ٱلَّذِينَ قُتِلُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ أَمۡوَٰتَۢاۚ بَلۡ أَحۡيَآءٌ عِندَ رَبِّهِمۡ يُرۡزَقُونَ ١٦٩﴾ (آل عمران ١٦٩) "و شما گمان نکنید آن کسانی را که در راه الله تعالی کشته شده‌اند مرده‌اند بلکه آنها زنده‌اند و در نزد پروردگارشان روزی می‌خورند. (صحیح رواه احمد و ابوداود). و در جایی دیگر رسول اکرم S فرمودند: همانا روح‌های شهداء در کالبد پرندگان سبز رنگ قرار می‌گیرند برای آنها لانه‌هایی معلق زیر عرش هست در بهشت هر کجا که بخواهند می‌روند سپس در همان لانه‌ها جای می‌گیرند در این زمان الله متعال از آنها سؤال کرد و فرمودند: آیا شما چیز دیگری طلب دارید؟ آنها نیز گفتند: چه چیزی طلب کنیم درحالی که ما هر کجای بهشت که بخواهیم می‌رویم. پس الله متعال سه بار از آنها این سؤال را پرسید زمانی که از سوال شدن ترك نمی شوند، گفتند: ای پروردگار ما می‌خواهیم که روح‌هایمان دوباره به جسم های ما در دنیا برگردانده شود تا بجنگیم و بار دیگر در راهت کشته شویم؛ زمانی که الله متعال می‌بیند که آنها حاجتی ندارند سوال کردن را ادامه نمی‌دهد. (رواه مسلم)

همچنین رسول الله S می‌فرمایند: برای شهید نزد الله متعال هفت امتیاز هست: با اولین قطره خونش گناهانش بخشیده می‌شود و جایش در بهشت به او نشان داده می‌شود- شیرینی ایمان را می‌چشد - با هفتاد و

دو عدد حور ازدواج داده می‌شود - از عذاب قبر نجات می‌یابد - از ترس بزرگ محفوظ می‌ماند - بر روی سرش تاج وقار گذاشته می‌شود "تاجی ست که یك یاقوتش از تمام دنیا و آنچه که در آن هست بهتر است - برای هفتاد نفر از خانواده‌اش شفاعت می‌کند. (رواه الترمذی و قال هذا حدیث حسن غریب) و رسول اکرم S می‌فرمایند: هیچ شخصی از کسانی که در بهشت وارد می‌شوند دوست ندارد به زمین و به آنچه در زمین داشت برگردد مگر شهید، چرا که او آرزو می‌کند به دنیا برگردد و ده بار در راه الله کشته شود بخاطر آنکه کرامت و جایگاه والایی دارد. (رواه مسلم) و رسول S می‌فرماید: قسم به آن ذاتی که جانم در دست اوست هیچ فردی در راه الله زخمی نمی‌شود والله بهتر می‌داند چه کسی در راه او زخمی شده مگر روز قیامت در حالی می‌آید که رنگ رنگ خون هست و بو بوی مسك "خوشبو" هست.(رواه مسلم) و در جایی دیگر می‌فرماید: شهید هنگام کشته شدن هیچ دردی احساس نمی‌کند مگر اندازه ی درد گزیدن مورچه‌ای که هر شخصی احساس می‌کند. (رواه النسائی وابن ماجه و الترمذی وقال: حسن غریب) و در جایی دیگر می‌فرماید: کشته شدگان سه نوع‌اند: شخص مؤمنی که با مال و جانش در راه الله جنگیده تا زمانی که بادشمن روبرو شده با آنها جنگیده تا زمانی که کشته شده پس این شهید در خیمه الهی زیر عرش پناه داده می‌شود و انبیاء "علیهم الصلوات والتسلیم" فقط یك درجه نبوت از این نوع شهید بالاترند و نوع دوم شخصی هست: که از نفسش بر گناهان و خطاها می‌ترسد و در راه الله تعالی با جان و مالش جهاد می‌کند تا زمانی که با دشمن روبرو می شود، با آنها می‌جنگد تا زمانی که کشته شود، پس چنین شخصی پاك و مطهر است و گناهان و خطاهایش پاك می‌شود و شمشیر از بین برنده خطاهای اوست و از هر دربی از درب‌های بهشت که بخواهد وارد بهشت می‌شود.

بهشت دارای هشت درب هست و جهنم هفت درب دارد که بعضی از درب های بهشت افضل‌تر ازبعضی دیگر هست و نوع سوم شخص منافقی هست که با مال و جانش جهاد می‌کند تا زمانی که با دشمن روبرو می‌شود پس می‌جنگد در راه الله پس جای چنین شخصی در آتش جهنم هست. و همانا شمشیر نفاق را از بین نمی‌برد. (رواه احمد و صححه ابن حبان). آیات کریمه و احادیث شریفه در بزرگی و فضیلت جایگاه شهید در راه الله و بالا بودن درجه‌اش بسیار است و به این علت رسول اکرم S بارها آرزو کردند که در راه الله شهید شوند. رسول اکرم S می‌فرمایند: قسم به ذاتی که نفسم در دست اوست من دوست دارم که در راه الله کشته شوم سپس زنده شده و دوباره کشته شوم سپس زنده شوم و کشته شوم و دوباره زنده شده و

و کشته شوم. (متفق علیه) و شهادت آن چیزی هست که انسان را وادار می‌کند که بهترین خاتمه و بافضیلت‌ترین مرگ را برای خودش انتخاب کند.

چه قتل و کشته شدنی را اللّه و رسولش دوست دارند؟ در این باره از رسول اکرم S پرسیده شد کدام مرگ "کشته شدن" بافضیلت‌ترین هست؟ پس رسول S فرمودند: کسی که پای اسبش قطع شود و خونش در راه اللّه ریخته شود. (صحیح رواه احمد و ابوداود). و این بهترین کشته شدن است چرا که مجاهد باجان و مالش جهاد می‌کند و به طرف هیچ کدام از اینها برنمی‌گردد. ابن عبارس d از نبی اکرم S روایت می‌کند که ایشان فرمودند: عمل صالح در هیچ روزی نزد اللّه اندازه روزهای دهه ذی‌الحجه محبوب نیست، از رسول اکرم S پرسیدند حتی از جهاد در راه اللّه هم محبوب‌تر است؟ ایشان فرمودند: حتی از جهاد در راه اللّه محبوب‌تر است مگر فردی که در راه اللّه خارج شده و مال و جانش را به خطر بیندازد و با هیچ کدام برنگردد. (رواه البخاری والترمذی.) و در جای دیگر رسول اکرم S فرمودند: بهترین شهداء کسانی هستند که در صف مقدم بجنگند و به عقب توجه نکنند "برنگردند" تازمانی که کشته شوند. این گروه کسانی هستند که در اتاق‌های بالای بهشت قرار می‌گیرند و اللّه متعال به آنها می خندند و زمانی که اللّه متعال به سوی بنده‌ای در جایی بخندد پس مورد محاسبه قرار نمی‌گیرد.(صحیح رواه احمد) و در جای دیگر می‌فرماید: سید و آقای شهیدان حمزه بن عبدالمطلب هست و فردی‌ست که در مقابل حاکم ظالم قیام کند و او را نهی کند و حاکم ظالم او را بکشد. (اخرجه الحاکم وصححه والخطیب). همچنین خون شهید در راه اللّه آتشی بر دشمنان اللّه متعال هست آنها را آتش زده و ستون‌هایشان را می‌لرزاند چرا که خون شهید نوری‌ست برای مجاهدین بعدی و اللّه متعال بوسیله خون شهید مردگان معنوی را زنده می‌کند تا مسیر را به اتمام برسانند و امروزه برای بسیاری از مردم از کسانی که با چشمان خودشان دیده‌اند و با گوش هایشان شنیده‌اند و با بینی‌هایشان بوییده‌اند واضح شده که آنها شهدای اسلام در جای جای سرزمین‌های اسلامی را در حالی دیده اند که خنده بر لبان آنها بوده و انگشت‌های شهادتشان را بلند کرده‌اند و بسیاری دیگر کلمه شهادت "لااله الااللّه" را از آنها شنیده‌اند و بوی مسك خوشبو را از بدنشان و از قبرهایشان احساس کرده‌اند و قسم به خدا این بشارت الهی برای مسلمانان هست و باعثی برای ثبات مجاهدین و تایید جهاد گروه‌های جهادی (در سرزمین شام، یمن، افغانستان، سومالی و... است) و راستی راهشان هست.

مردانگی طلب می‌کند که جسدهایمان را بگسترانیم
پلی درست کنیم و به دوستانمان بگوییم که عبور کنند

آیا می‌توان گفت فلانی شهید هست؟

زمانی که ما می‌گوییم فلان شخص شهید هست مقصد ما این هست که با او رفتار شهداء را در دنیا می‌کنیم به این صورت که آنها را غسل نمی‌دهیم و بر آنها نماز نمی‌خوانیم ولیکن برای هیچکسی گواهی دخول جنت و یا آتش را به صورت قطعی و یقین نمی‌دهیم چونکه قلب ها در قبضه اللّه متعال هستند و برای اللّه متعال غیب آسمان‌ها و زمین هست و به سوی او همه امور برمی‌گردد.

از عبداللّه بن عباس d روایت است که فرمودند: امام عمر d برایم حدیث بیان کردند و فرمودند: روز خیبر گروهی از صحابه به خدمت نبی اکرم S آمدند و گفتند: فلانی و فلانی شهید شدند تا زمانی که از کنار مردی گذشتند گفتند این شخص شهید شده پس رسول اکرم S فرمودند: هرگز شهید نیست من این شخص را در جهنم دیدم در حالی که جامه یا عبایی برتن او بود که به طریقه خیانت او را برداشته بود. (رواه مسلم) و این آن چیزی است که بر اساس آن مولفان کتب سیرت، مغازی و معارك به کشته شدگان در جنگ‌ها شهید گفتند مثلا: شهدای احد و حنین و یرموك و قادسیه و همچنین در کتب معرفی رجال احادیث درمی‌یابیم: در یمامه شهید شده هست و یا در قادسیه به شهادت رسیده و همانا شیخ الاسلام ابن تیمیه رحمه اللّه امیر نورالدین محمد الزنکی را در جاهای مختلف از کتاب مجموع الفتاوایش به شهید توصیف کرده مانند این قول شیخ الاسلام: و از آخری‌هایشان شهید نورالدین محمود الزنکی هست آن شخصی که اکثر سرزمین شام را فتح کرد و آن را از دست نصاری آزاد کرد. و همچنین امام ذهبی در کتاب تفسیر خود می‌فرماید: امام الگو شهید ابوبکر محمد بن احمد بن سهل الرملی و به ابن نابلسی مشهور است و اما امام بخاری در "ترجمةُ الباب حدیثی" باب "لایقال شهید" را از این نظر قایم کردند که به این قول قطعی نبی اکرم S در حدیث که فرمودند: واللّه متعال داناتر است به آن کسی که در راه اللّه زخمی می‌شود آن را حمل کردند پس برای هیچکس قطعا شهادت به جنت ندادند تا زمانی که اللّه و رسولش به آن گواهی بدهند واللّه تعالی اعلم.

پروردگارا شهادت در راهت را نصیبمان بگردان
پروردگارا آخر و عاقبتمان را کشته شدن در راهت قرار بده
پروردگارا ما را بهمراه شهدا حشر بگردان از میان هفت آسمان پرواز کنان

